

НАПРЯМ 3. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-313-5-5>

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Войтович Н. О.

*кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри теорії і практики журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Імбіровська-Сиваківська Л. А.

*асистент кафедри теорії і практики журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

У сучасному світі журналістика відіграє вирішальну роль у формуванні громадської думки та інформуванні суспільства про події в країні та світі. Однак із цією великою владою приходить відповідальність. Журналісти повинні дотримуватися певних етичних норм і принципів щоб не зашкодити своїй аудиторії.

Етичні норми в журналістиці мають вирішальне значення для підтримки доброчесності та довіри до ЗМІ. Дотримуючись цих правил, журналісти можуть переконатися, що вони виконують свій обов'язок щодо інформування громадськості та підтримки демократичних цінностей. Журналісти повинні дотримуватися таких етичних принципів як точність, правдивість, об'єктивність, неупередженість, конфіденційність, чесність та інші, щоб забезпечити, що інформація, яку вони надають, є надійною та коректною.

Журналістика під час війни ставить перед медійниками унікальні етичні виклики. У таких ситуаціях потреба в точному та своєчасному інформуванні повинна бути збалансована з необхідністю захисту національної безпеки, безпеки військових і цивільних осіб.

Однією з найважливіших етичних норм у журналістиці є прагнення до правди та точності. Журналісти зобов'язані повідомляти факти та перевіряти їх джерела перед публікацією будь-яких новин. Це означає, що вони повинні уникати поширення чуток або неперевірених

інформації. Особливо це правило важливе під час війни, оскільки неперевірена інформація може спричинити паніку серед населення.

Журналісти повинні переконатися, що інформація, яку вони повідомляють, є точною та перевіреною, найкраще – коли її верифікують кілька джерел. Під час війни чутки та фейки можуть швидко поширюватися, і журналісти зобов'язані відрізнити факти від припущень [1, с. 12].

Працівники медіа мають вживати запобіжних заходів для забезпечення власної безпеки, а також захисту своїх джерел. Це може включати використання анонімних джерел або приховування певної інформації, яка може загрожувати людям.

Журналісти повинні бути чутливими до людської ціни війни та уникати сенсації насильства чи страждань. Вони також повинні поважати приватне життя та гідність осіб, які постраждали від конфлікту.

Журналісти варто бути прозорими щодо методів висвітлення, а також пам'ятати про потенційні наслідки публікації будь-якого матеріалу. У деяких випадках розголошення певної інформації може поставити під загрозу національну безпеку.

Не можна публікувати матеріал котрий містить таку інформацію:– фото та відео місцевості, де відбувся обстріл або де впав снаряд;

– відео з ракетами, що летять, моменти влучання снарядів;

– точні адреси та координати місць бойових дій;– відео та фото з розпізнавальними знаками;

– будь-які дані про дії та переміщення українських військ та військової техніки [2].

Робота журналіста під час війни неможлива без опису подій з людськими жертвами. Перш ніж публікувати такий матеріал, необхідно детально обдумати мету. До прикладу, відео і фото можуть бути доказами скоєння російськими військовими воєнних злочинів і грубого порушення прав людини [3] (джерело <https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-kzhe-shchodo-vysvitlennia-zahybeli-liudey-pid-chas-viyny/>).

Загалом, етичні стандарти в журналістиці під час війни вимагають тонкого балансу між обов'язком інформувати громадськість і необхідністю захисту національної безпеки. Журналісти повинні зберігати свою незалежність та об'єктивність. Таким чином, етичні стандарти журналістики під час війни вимагають від журналістів перевіряти свої джерела, бути обережними з жертвами війни, забезпечувати власну безпеку.

Репортери мають завжди пам'ятати про велику ціну слова і що кожен необережний матеріал чи навіть твердження ворог може використати у своїх інтересах.

Література:

1. «Медіатека воєнного часу: військова журналістика в українсько-російській війні», Акоюн К.А., Baltia publishing, 2022.
2. «Що категорично заборонено публікувати під час війни», пам'ятка Міністерства культури та інформаційної політики України, поклик. URL: <https://mkip.gov.ua/news/6971.html>
3. «Рекомендації КЖЕ щодо висвітлення загибелі людей під час війни», Комісія журналістської етики, поклик. URL: <https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-kzhe-shchodo-vysvitlennia-zahybeli-liudey-pid-chas-viyny/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-313-5-6>

ПОПУЛЯРНІ УКРАЇНСЬКОМОВНІ СПІЛЬНОТИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПІДЛІТКІВ

Ковальова О. Д.

*аспірантка кафедри видавничої справи та редагування Навчально-наукового інституту журналістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Нині культура читання підлітків не обмежується читанням лише друкованого тексту. У час загального переходу на електронні технології велику популярність набрали електронні книги, книги в електронному форматі та аудіокниги. Доступність цифрових текстів суттєво розширила можливості для читання. Але ще одним важливим фактором, чому підлітки активно припадають до екранів моніторів, стали соціальні мережі. Перебуваючи в соцмережах, підліток виразніше стає споживачем швидких та візуальних даних, індивідуалістом, прагматиком. Цей трансформаційний потенціал соціальних мереж – середовища, де формується новітня читацька культура підлітків, потребує предметного дослідження.

Вивченню соціально мережевої комунікації у розвитку сучасної книжкової культури та культури читання приділяли увагу як українські науковці (С. Водолазька, Н. Зелінська, Л. Дмитрів, Т. Крайнікова, О. Курбан, Е. Огар, О. Скібан), так і закордонні (П. Бермудез, Т. Бронвен, М. Маргенс та інші). Формування культури читання